

**मळीपासून मद्यार्क / ऊसाच्या रसापासून
मद्यार्क / जलरहित मद्यार्क निर्मिती धोरण.**

महाराष्ट्र शासन

गृह विभाग

शासन निर्णय, क्रमांक:एमपीएल-०६१७/प्र.क्र.१८१/राउशु-३

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२.

दिनांक :- ३ नोव्हेंबर, २०१७.

वाचा :- शासन निर्णय, गृह विभाग, क्रमांक:बीपीए-११०२/सीआर-१०/इएक्ससी-३,
दि.१० जुलै, २००३.

प्रस्तावना :-

महाराष्ट्र डिस्टिलेशन ऑफ स्पिरिट अँड मॅन्युफॅक्चर ऑफ पोटॅबल लिंकर रुल्स, १९६६ च्या नियमातील तरतूदीनुसार, राज्यातील सहकारी साखर कारखान्यांना मळीपासून औद्योगिक तथा पेय मद्य निर्मितीसाठी, मद्यार्काची निर्मिती व विक्री करण्याकरिता आसवनीसाठी नमुना “आय” अनुज्ञप्ती देण्याचे शासनाचे धोरण आहे. तसेच संदर्भाधीन शासन निर्णय, दि.१० जुलै, २००३ अन्वये सुधारित धोरणानुसार, सदर धोरण कायम ठेवून, साखर कारखाना नसणाऱ्या घटकांना देखील मळीपासून औद्योगिक मद्यार्काचे उत्पादन करून केवळ स्वतःच्या औद्योगिक प्रयोजनार्थ वापरण्यासाठी आसवनी अनुज्ञप्ती मंजूर करण्याचे धोरण कायम ठेवण्यात आले आहे. संदर्भाधीन शासन निर्णयान्वये, राज्यातील खाजगी साखर कारखान्यांना मळीपासून औद्योगिक तथा पेय मद्य निर्मितीसाठी मद्यार्काची निर्मिती व विक्री करिता आसवनी अनुज्ञप्त्या मंजूर करण्यास मान्यता दिली आहे. तसेच, राज्यातील आसवनीधारक सहकारी/खाजगी क्षेत्रातील साखर कारखान्यांनी मागणी केल्यास त्यांना उसाच्या रसापासून मद्यार्क निर्मितीसाठी परवानगी देण्यात आली असून त्यांना प्राधान्याने जलरहित मद्यार्क निर्मितीसाठी अनुज्ञप्ती देण्यास मान्यता देण्यात आली आली आहे. आसवनी विरहित खाजगी घटकाना राज्यातून मद्यार्क खरेदी करून जलरहित मद्यार्क निर्माण करण्यासाठी अनुज्ञप्ती देण्यास मान्यता देण्यात आली.

२. राज्यातील मळीपासून औद्योगिक मद्यार्काचे उत्पादन करून केवळ स्वतःच्या औद्योगिक प्रयोजनार्थ वापरण्यासाठी “आय” अनुज्ञप्ती प्राप्त साखर कारखाने नसणाऱ्या काही घटकांकडून औद्योगिक मद्यार्क व जलरहित मद्यार्क सोबत सर्व प्रकारचे मद्यार्क (ENA) उत्पादन करण्यास व विक्रीस परवानगी मिळणेबाबत विनंती करण्यात येते. तसेच, यापूर्वी स्वतःचा साखर कारखाना नसलेल्या आसवनींना पेय मद्यार्क निर्मिती व विक्रीसाठी शासन स्तरावरून प्रकरणपरत्वे विशेष बाब म्हणून परवानगी देण्यात आली आहे. तसेच साखर कारखाना नसणाऱ्या घटकांना इथेनॉल निर्मितीव्यतिरिक्त अन्य औद्योगिक कारणास्तव उपपदार्थाची निर्मिती व विक्री करण्यास परवानगी देण्याची मागणी शासनाकडे प्राप्त होत आहे. अशा प्रकारची परवानगी दिल्यास साखर कारखाना नसणाऱ्या घटकांना आर्थिक स्थैर्य प्राप्त होऊ शकेल. त्यामुळे याबाबत धोरणामध्ये आवश्यक सुधारणा करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. यानुषंगाने, शासनाने पुढीलप्रमाणे निर्णय घेतला आहे.

शासन निर्णय :-

राज्यातील मळीपासून औद्योगिक मद्यार्काचे उत्पादन करून केवळ स्वतःच्या औद्योगिक प्रयोजनार्थ वापरण्यासाठी “आय” अनुज्ञप्ती प्राप्त साखर कारखाना नसणाऱ्या घटकांना औद्योगिक मद्यार्क व जलरहित मद्यार्क सोबत सर्व प्रकारचे मद्यार्क (ENA) उत्पादन करण्यास व विक्रीस परवानगी देण्याच्या अनुषंगाने, संदर्भाधीन शासन निर्णय, दि.१० जुलै, २००३ मधील परिच्छेद २ येथील अनुक्रमांक २ व ७ मध्ये खालीलप्रमाणे सुधारणा करण्यात येत आहे,

“(२) साखर कारखाना नसणाऱ्या पण मळीपासून मद्यार्क उत्पादन करू इच्छिणाऱ्या घटकांना औद्योगिक मद्यार्काचे उत्पादन स्वतःच्या औद्योगिक प्रयोजनार्थ वापरण्यासाठी तसेच अन्य औद्योगिक मद्यार्क, औषधे व सौंदर्य प्रसाधने व पेय मद्याच्या उत्पादनासाठी, मद्यार्क निर्मिती व विक्री करण्यासाठी आसवनी अनुज्ञप्ती मंजूर करण्यात यावी.”

“(७) आसवनी विरहित खाजगी घटकांना राज्यातून मद्यार्क खरेदी करून जलरहित मद्यार्क इथेनॉल निर्मिती व्यतिरिक्त अन्य औद्योगिक कारणास्तव उपपदार्थांची निर्मिती व विक्री करण्यासाठी अनुज्ञप्ती देण्यात यावी. तथापि, अशा घटकांना मद्यार्काची विक्री पेय मद्यासाठी करता येणार नाही.”

२. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१७११०३१५५८४५२१२९ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकीत करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांचे आदेशानुसार व नांवाने,

(पु. हि. वागदे)

सह सचिव, महाराष्ट्र शासन.

प्रति,

१. मा.मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२.
२. मा.मंत्री (राउशु) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२.
३. मा.राज्यमंत्री (राउशु) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२.
४. प्रधान सचिव (राउशु), सामान्य प्रशासन विभाग, मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२.
५. आयुक्त, राज्य उत्पादन शुल्क, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई-२३,
६. सर्व विभागीय उप आयुक्त, राज्य उत्पादन शुल्क,
७. सर्व अधीक्षक, राज्य उत्पादन शुल्क,
८. निवड नस्ती.